

Til Justis- og beredskapsdepartementet

Fra Autismeforeningen i Norge

Autismeforeningen i Norge ble stiftet i 1965 og har om lag 8000 medlemmer. Foreningen er en sammenslutning av personer med diagnoser innen autismspekteret, foreldre og andre pårørende, fagfolk og andre interesserte.

Autismespekterdiagnoser (ASD) er gjennomgripende utviklingsforstyrrelser som medfører omfattende funksjonsvansker. Vanskene griper inn i ulike livsområder og varer livet ut. ASD medfører omfattende forståelsvansker knyttet til språk, kommunikasjon og sosiale relasjoner, uttalte begrensninger i aktiviteter og interesser, samt særegne reaksjoner på omgivelsene.

HØRINGSSVAR OM STYRKING AV FORBRUKERES RETT TIL Å BETALE MED KONTANTER – ENDRINGER I FINANSAVTALELOVENS REGLER OM BETALINGSOPPGJØR

Autismeforeningen i Norge vil med dette si at vi støtter forslaget om å gjøre endringer i finansavtaleloven § 2-1 og styrke forbrukerens rett til å betale med kontanter.

Artikkel 9 «Tilgjengelighet» punkt 2 i CRPD (FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne) fastslår at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha samme tilgang til tjenester som alle andre. Artikkel 12 «Likhet for loven» løfter frem retten at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha rettslig handleevne på alle livets områder på lik linje som alle andre. Personer med nedsatt funksjonsevne opplever i større grad enn andre digitalt utenforskap som begrenser deres tilgang på tjenester, varer og informasjon andre har tilgang til. Å styrke retten til å betale med kontanter vil øke inkludering og løfte barrierer som står til hinder for retten til deltakelse på lik linje med andre i samfunnet.

Digitale betalingsmåter og utfordringer for personer med ASD

Som påpekes i høringsnotatet har digitale betalingsløsninger over de siste tiår i økende grad tatt over for kontanter. Personer med ASD kan bli engstelige og overveldet i ukjente eller overfylte miljøer hvor man skal tilnærme seg digitale betalingsløsninger man ikke kjenner godt til. Bruk av digitale betalingsmetoder kan kreve ytterligere sosial interaksjon, som i disse situasjonene legger enda større press på personen med ASD: Å for eksempel måtte be om hjelp til å få forklare hvordan betalingssystemet skal brukes, er noe som kan være meget utfordrende, belastende og føre til at man ikke behersker situasjonen. Stadige utskiftninger og variasjon i betalingsløsning er uheldig.

Personer med ASD kan ha problemer med å forstå og følge instruksjoner, spesielt hvis de er komplekse eller presentert på en måte som ikke er tydelig eller lett å forstå. De digitale betalingsløsningene er mange og varierte, og ting skal ofte gå veldig kjapt noe som gjør hverdagen vanskeligere for mange. Kontanter er per i dag den mest håndgripelige, konkrete og forståelige betalingsformen.

Enkelte personer med ASD kan ha sensorisk følsomhet eller også andre fysiske utfordringer som gjør det vanskelig for dem å bruke digitale betalingsmåter, for eksempel berøringsskjermer eller håndholdte enheter. I disse tilfellene kan det være det enkleste og mest komfortable alternativet også å kunne betale med kontanter.

Det er vesentlig at myndighetene legger til grunn behovene til alle medlemmer av samfunnet, inkludert individer med ASD, i lovgivning og implementering om betalingssystemer og at det tilbys praktisk gjennomførbare alternativer for å imøtekomme ulike behov og evner.

Digitale betalingsmåter og utfordringer for personer med ASD og psykisk utviklingshemming

Mange av våre medlemmer får ikke utstedt bankkort, grunnene er gjerne at man får beskjed om at man ikke er i stand til å betjene dette eller kan trykke koden selv, eller holde koden hemmelig. Videre gis man ikke muligheten til BankID eller digitale betalingsløsninger som for eksempel Vipps. BankID er blitt en inngangsport til et uendelig omfang tjenester, selv kulturarrangementer som festivaler bruker gjerne innlogging via BankID og egne betalingsløsninger for å betale for varer på festivalområdet, for å nevne noe. Konsekvensene av å ikke kunne benytte disse tjenestene er enorme. Mange av våre medlemmer har altså kun mulighet til å bruke kontanter i sin hverdagsøkonomi og forslaget om å styrke disse rettighetene er med bakgrunn i overstående svært velkomment. Vi støtter også opp om Norsk forbund for utviklingshemmedes (NFU) høringssvar og deler deres erfaringer på dette området.

Tilfeller der retten til kontant betaling bør gjelde for varer som selges utenfor faste betalingslokaler

Det er essensielt at det er mulig å betale med kontanter på, eller i det minste i umiddelbar nærhet av:

Legekontor

Buss

Trikk

Tog

T-bane

Vi mener det er behov for forskriftshjemmel med egne regler for kollektivtransporttjenester med buss og bane.

Betalingsløsninger må utformes med hensyn til vår målgruppe og med forsikring om at tjenestene skal være tilgjengelige for alle mennesker uavhengig av funksjonsevner. Per i dag har vi medlemmer som ikke har mulighet til å benytte andre betalingsmidler enn kontanter.

Hjørdis Annette B. Drangsholt

Styreleder i Autismeforeningen i Norge

